پارتيا تۋى ەكپىندەي ىلگەرىلەۋ جولىنا جەتەكشىلىك ەتتى

(باسى 1 ـ بەتتە)

پارتيانىڭ جاسامپاز نازارىيالارىمەن تىلەك توعىستىرىپ، رۋح سومدادى. "كىتاپ وقۋ كلاسى"، نازارىيا ۇيرەنۋ وزەكتى گرۋپپاسىنىڭ ۇيرەنۋى سياقتىلار ارقىلى تەرەڭدەي ۇيرەنىپ، ەگجەي ـ تەگجەيلى ٴتۇسىندى؛ نەگىزگى ساتىداعى پارتيالى كادرلاردىڭ بارلىعىنا كەزەكپەن تاربيەلەۋ ورىستەتىپ، ۇگىت لەكسيا ۇيىرمەلەرىن نەگىزگى ساتىعا ىشكەرىلەي بارىپ ۇگىت لەكسيا جاساۋعا ۇيىمداستىردى؛ ٴار الۋان فورمامەن "شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن بارشا وتباسىنا جەتكىزۋ" قيمىلىن ورىستەتتى... بۇكىل رايونىمىزداعى ٴار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى شي جينپيڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىن ۇيرەنۋدى، دايەكتىلەندىرۋدى ماڭداي الدى ساياسي مىندەت ەتىپ، باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ شينجياڭ جونىندەگى جەلىلەس ماڭىزدى سوزدەرىنىڭ، ماڭىزدى نۇسقاۋلارىنىڭ، بەكىتۋلەرىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنۋمەن، دايەكتىلەندىرۋمەن ۇشتاستىرا وتىرىپ مىقتاپ، شىنايى، ۋيداعداي يگەرىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ جاسامپاز نازارىيالارىنىڭ ساناعا ٴسىڭۋىن، جۇرەككە ۇيالاۋىن، شينجياڭنىڭ بايتاق دالاسىنا تامىر تارتۋىن پارمەندى ىلگەرىلەتتى.

اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتپاعاندا عانا، ٴىستىڭ سوڭى باياندى بولادى. پارتيا ىشىندەگى شوعىرلى تاربيە تيانشان الابىندا تىڭعىلىقتى ورىستەتىلدى. "اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ" نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسىندە اۆتونوميالى رايونداعى پارتكوم "باستاماشى قاز" بولىپ جەتەكشىلىك ەتىپ، ەكى كەزەكتەگى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە ورىندارى ۇيرەنۋ مەن ىستەۋدى ۇشتاستىرۋعا، تەكسەرۋ مەن تۇزەتۋدى ساباقتاستىرۋعا تاباندى بولىپ، ارناۋلى رەتتەۋ ـ وڭاۋدى ىشكەرىلەي ورىستەتىپ، شىنداپ كىرىسىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ "كوڭىل تۇيىنشەگىن" شەشتى؛ پارتيا قۇرىلعانىنىڭ 100 جىلدىعى قارساڭىندا پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسى، "ماڭگى پارتياعا ىلەسۋ" بۇقارالىق نەگىزگى تاقىرىپتىق ۇگىت تاربيە قيمىلى سياقتىلاردى ورىستەتىپ، ٴار ۇلت كادرلارى مەن بۇقاراسىنىڭ تاريحتى ەسىنە الىپ، بولاشاققا جول اشۋ سەنىمى مەن بەكەمى ونان ارى كۇشەيدى.

پارتيا ىشىندەگى ساياسي تۇرمىستىڭ "دومنا پەشىن" لاۋلاتتى. بۇكىل رايونداعى ٴار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى پارتيانىڭ ۇيىمدىق تۇرمىس ٴتۇزىمىن قاتاڭ اتقارىپ، "ٴۇش جيىن، ٴبىر ساباقتىڭ" ساپاسىن جوعارىلاتىپ، "پارتيا تۋى تيانشاندى نۇرلاندىردى" تاقىرىبىنداعى پارتيا كۇنى ٴتۇزىمىن جاپپاي جولعا قويىپ، پارتيا مۇشەلەرىنىڭ "ساياسي تۋعان كۇنىن" بەلسەنە وتكىزىپ، قالىڭ پارتيا مۇشەلەرىنىڭ قاتاڭ ۇيىمدىق تۇرمىس بارىسىندا پارتيالىلىعىن شىنىقتىرۋىنا، قاسيەت ـ قۇلقىن شىڭداۋىنا مۇمكىندىك جاسادى.

بۇگىنگى تاڭدا بۇكىل رايونداعى قالىڭ پارتيالى كادرلاردىڭ ۇرات ـ سەنىمى اناعۇرلىم بەكەمدەلىپ، ساياسي قاسيەتى اناعۇرلىم كىرشىكسىزدەنىپ، كۇرەس جاساۋ رۋحى اناعۇرلىم اسقاقتاپ، تالپىنۋ ىنتاسى اناعۇرلىم تاسقىندادى.

ٴتۇبىردى بەكەمدەپ، نەگىزدى كۇشەيتىپ، جاۋىنگەرلىك قامالدى بەرىكتەدى

پارتيانىڭ نەگىزگى ساتى ۇيىمدارى ــ پارتيانىڭ لۋشيان، باعىت ـ ساياساتتارى مەن شەشىم ـ ورنالاستىرۋلارىنىڭ دايەكتىلەنۋىنە، تياناقتالۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتەتىن نەگىز، سونداي ـ اق پارتيانىڭ بارلىق قىزمەتى مەن جاۋىنگەرلىك قۋاتىنىڭ نەگىزى. پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى اۆتونوميالى رايونداعى پارتكوم نەگىزگى ساتىنى جاپپاي يگەرۋدىڭ ايقىن بەتالىسىنا تاباندى بولىپ، ادام، قازىنا، زات سياقتى بايلىقتاردى نەگىزگى ساتىنىڭ ٴبىرىنشى شەبىنە، اسىرەسە، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ ٴبىرىنشى شەبىنە بەيىمدەۋگە تاباندى بولىپ، تۇبىرگە، نەگىزگە، ۇزاق بولاشاققا ساياتىن ماسەلەلەر جاعىنا ۇزبەي كۇش سالدى.

" جازعى ٴۇش جۇمىس" كەزىندە تاكلاماكان ٴشولىنىڭ كىندىگىندەگى نيە اۋدانى ٴاندىر اۋىلى فانرۇڭ قىستاعىندا قىستاق تۇرعىندارى الىس ـ جاقىنعا اتى ايگىلى ٴاندىر قاۋىنىن دەن قويا باپتاۋدا.

10 جىلدىڭ الدىندا ورىكەنىڭ قۋراۋ دەرتى سەبەبىنەن فانرۇڭ قىستاعىنىڭ قاۋىن ەگۋ كولەمى زور مولشەردە ازايعان ەدى. كەيىن اۆتونوميالى رايوندىق علىم ـ تەحنيكا قوعامىنىڭ فانرۇڭ قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" قىزمەت اترەتى مامانداردى قاۋىندىققا كەلىپ "تامىر ۇستاپ دياگنوز قويۋعا" شاقىرىپ، ٴاندىر قاۋىنىن ساقتاپ قالۋمەن بىرگە، ونىڭ "وزەكتى ورىنعا" مىقتاپ جايعاسۋىنا، بۇكىل قىستاقتىڭ جەتەكشى كاسىبىنە اينالۋىنا مۇمكىندىك جاسادى، قازىر قىستاق تۇرعىندارى كىرىسىنىڭ 70%ى وسىدان كەلەدى. وسى بارىستا قىزمەت اترەتى بار ٴادىس ـ امالمەن قىستاق "ەكى كوميتەتىنىڭ" داڭۋي جەلىسى كەڭ بولماۋ، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ قابىلەتى ٴالسىز بولۋ سياقتى ماسەلەلەردى شەشۋىنە كومەكتەسىپ، قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ ۇيىسۋ قۋاتىن، باۋراۋ قۋاتىن جوعارىلاتتى.

"قىزمەت اترەتى مەن قىستاق 'ەكى كوميتەتى' ٴبىزدى قاۋىندى علمي جولمەن ەگۋگە باستاپ، كوپشىلىكتىڭ تۇرمىسىنىڭ قاۋىنىنان دا ٴتاتتى بولۋىنا مۇمكىندىك جاسادى"، ـ دەدى نيە اۋدانى فۋۋانجيا جەمىس ـ جيدەك ەگىنشىلىگى كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۆىنىڭ جاۋاپتىسى مامەت بارات كۇلىمسىرەي، ـ "بيىل قىستاقتاعى 2000 مۋ جەردەگى ٴاندىر قاۋىنىنا ولشەمدەگەن ٴوندىرىس جۇرگىزىلىپ، كوپشىلىك بار قايراتىن سالىپ بىرگە ىستەۋدە"!

ۇزدىكسىز تۇردە نەگىزگى ساتىنى يگەرىپ، تاعان قالاپ، نەگىز بەكەمدەدى. 2014 ـ جىلدان بەرى رايونىمىز "حالىقتىڭ جاعدايىن ۇعىسۋ، حالىق تۇرمىسىنا تيىمدىلىك جاساۋ، حالىقتىڭ تىلەگىن توعىستىرۋ" قىزمەتىن ۇزدىكسىز ورىستەتىپ، ٴار جىلى ٴار دارەجەلى ورگانداردان، ورىنداردان كادر تاڭداپ قىزمەت اترەتىن ۇيىمداستىرىپ، تيانشان الابىنداعى اۋىل ـ قىستاقتارعا، مال شارۋاشىلىق وڭىرلەرىنە ىشكەرىلەي جىبەردى. قىستاقتا تۇراتىن قالىڭ كادرلار جەرگىلىكتى بۇقارامەن بىرگە ويلاپ، بىرگە ىستەپ، بۇقارامەن قويان ـ قولتىق ارالاسىپ، شىنايى سەنىمگە بولەنىپ، كۇرەسكەرلىكتىڭ جاۋابىن كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ شايقاس مايدانىندا، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ جورىعىندا جازدى.

ٴار پارتيا ياچەيكاسى ٴبىر جاۋىنگەرلىك قامال بولدى. رايونىمىز ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ، نەگىزگى ساتىنى باسقارۋ، رەفورما جانە داموۋ، ورنىقتىلىقتى قورعاپ، شەكارانى كۇزەتۋ سياقتى كەلەلى مىندەتتەردى مىقتاپ ارقاۋ ەتىپ، بەرىك جاۋىنگەرلىك قورعان تۇرعىزىپ، ادال، كىرشىكسىز، جاۋاپكەرشىلىك ارقالايتىن جوعارى ساپالى، ماماندانعان ٴار ۇلت كادر ـ دارىندىلار قوسىنىن قۇردى. كەزەك اۋىستىرۋ سايلاۋى ارقىلى نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمدارىنىڭ شۋجيلەرىن ۇزدىكتەردەن، مىقتىلاردان تاڭداپ قويدى. اۋىل ـ قىستاقتاردا، الەۋمەتتىك اۋماقتاردا جالىندى جاستاردىڭ قاتارى كوبەيىپ، كادرلاردىڭ وقۋ ماعلۇماتى جوعارىلادى، نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمدارىنىڭ ومىرشەڭدىك كۇشى ەسەلەپ ارتتى.

پارتيا مۇشەلەرىن ۇيىمداستىرىپ، دارىندىلاردى ۇيىستىرىپ، بۇقارانى جۇمىلدىردى. قازىرگى تاڭدا نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمدارى ٴار ۇلت بۇقاراسىن ماگنيتتەي وزىنە تارتىپ، تىعىز ىنتىماقتاستىردى.

اتويلاپ الدا ٴجۇرىپ، تەلەگەي كۇش توپتادى

بيىل جىل باسىنان بەرى "ٴداۋىر ونەگەسى" لاچين بايەكەنىڭ مۇز جارىعىنا تۇسكەن بالانى قۇتقارۋ جولىندا ەرلىكپەن قۇربان بولعان ٴىزگى ٴىسى باياندالعان «گۇل نەگە سونشاما قىزىل» اتتى فيلم رايونىمىزدا كينو كورۋدىڭ قىزۋ تولقىنىن كوتەردى. فيلمدى كورگەن كورەرمەن تاڭ سۋچين: "لاچين شەكارا قورعانىسىنىڭ ٴبىرىنشى شەبىندە وتان تۋپىراعىن قورعاپ، جان قيارلىقپەن ٴوزىن ارناپ، وزگەنى قۇتقارىپ، ٴوز ومىرىمەن كوممۋنيستەردىڭ ادالدىعى مەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋىن ايگىلەدى، قاھارمانعا قۇرمەت بىلدىرەمىن، قاھارماننان ۇيرەنەمىن"! ـ دەدى.

ٴار پارتيا مۇشەسى ــ ٴبىر تۋ. قيىن ـ قىستاۋ ساتتە كوكىرەك كەرە العا شىعىپ، سىن ـ سايىس الدىندا قيىندىقتى ەڭسەرە ورگە ۇمتىلىپ، قاراپايىم ورتادا تاپجىلماي تاباندىلىق كورسەتكەن رايونىمىزداعى قالىڭ پارتيالى كادرلار اۋەلگى ماقساتتى، بورىشتى شينجياڭنىڭ بايتاق دالاسىنا كەستەلەدى.

2021 ـ جىلى "1 ـ شىلدە" قارساڭىندا، مامەتجان ٴومار، ۋي ديۋ "1 ـ شىلدە وردەنىنە" يە بولسا، تاعى 19 ادام، 11 كوللەكتيۆ مەملەكەتتىك "ەكى تاڭداۋلى، ٴبىر وزات" بولىپ ماداقتالىپ ـ سيلاندى.

مامەتجان ٴومار ىلگەرىندى ـ كەيىندى قۇلجا اۋدانى ونيار قالاشىعى بولەكەي قىستاعى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۋجيى بولىپ 30 نەشە جىل ىستەپ، بۇقارانى باستاپ، كەدەي قىستاقتى، قارىزعا باتقان قىستاقتى ۇلتتار ىنتىماعىنداعى، العا باسارلىعىنداعى ۇلگىلى قىستاققا، جاڭاشا اۋىل ـ قىستاق قۇرىلىسىنان ۇلگى كورسەتۋشى قىستاققا اينالدىرىپ، زەينەتكە شىققاننان كەيىن دە قىستاق تۇرعىندارىنا بەلسەنە قىزمەت وتەدى. ول: "ٴومىر بويى پارتياعا ىلەسىپ، ٴومىر بويى حالىققا قىزمەت ەتەمىن"، ـ دەدى.

ٴار كۇنى تاڭەرتەڭ ۋي ديۋ ٴدۇربىسى مەن راديو قابىلداعىشتى ارقالاپ شەكارا شارلاۋعا شىعادى. 50 نەشە جىلدان بەرى ونىڭ شەكارانى شارلاپ، مال باعىپ باسىپ وتكەن جولى ەكۆاتوردى 5 رەت اينالعانعا تەڭ بولدى. ول: وتان ٴۇشىن شەكارا كۇزەتۋ ٴىسىن، ٴسوز جوق، تاباندىلىقپەن جاقسى ىستەپ، اياعىمنان حال كەتكەنشە جالعاستىرامىن، ـ دەدى.

مەملەكەتتىك وزات نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمى ــ قاشقار ايماقتىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى سايلاۋىت ساقشى تارماق اترەتى ەرەكشە شايقاس ۇلكەن اترەتى پارتيا ياچەيكاسىنداعى پارتيا مۇشەلەرى تاڭ ساردەن تۇرىپ، قاجىرلىلىقپەن قابىلەت ـ ونەرگە جاتتىعىپ، ناقتى سوعىستىق اسكەر جاتتىقتىرۋ بويىنشا ياچەيكانىڭ جاتتىعۋ تالقىسىن ۇيىمداستىردى؛ مەملەكەتتىك تاڭداۋلى پارتيا ىستەرى قىزمەتكەرى ريزا باعداۋلەت پارتيا قۇرىلىسىن جەتەكشى ەتىپ، قىستاق تۇرعىندارىن ەرەكشەلىككە يە كاسىپتەردى داموتۋعا باستاپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەدى؛ مەملەكەتتىك تاڭداۋلى كوممۋنيستىك پارتيا مۇشەسى يۇي شياڭيۋ ۇيىرمە باستاپ ۋيرۋسپەن كۇرەسىپ، جاڭا تيپتى ايدارشا ۋيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنە شالدىققان ناۋقاستاردىڭ ٴونىمدى ەمدەلىپ ساۋىعۋىنا مۇمكىندىك جاسادى...

قازىر تيانشان الابىنداعى سان مىڭداعان پارتيالى كادرلار اۋانگارد ۇلگىلىك رولى مەن ۇلگى كورسەتۋ، باستاماشى بولۋ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، پارتياعا ادالدىقتى، حالىقتى قىزۋ ٴسۇيۋدى، اۋەلگى ماقساتتان، بورىشتان اينىماۋدى شينجياڭنىڭ جوعارى ساپالى داموۋىنىڭ ٴبىرىنشى شەبىندە، علمي زەرتتەۋدەن قامال الۋدىڭ الدىڭعى شەبىندە، حالىق ٴۇشىن قىزمەت ىستەيتىن جۇمىس ورىندارىندا ايگىلەپ، ٴىس تىندىرۋدىڭ، ناتيجە شىعارۋدىڭ تەلەگەي كۇشىن توپتادى.

جەل وڭىنان تۇرىپ، الىسقا جورىق باستالدى، سالماقتى اۋىر مىندەتكە سەرپىندى قادام تاستالدى. پارتيا تۋى استىنا جينالعان بۇكىل رايونداعى قالىڭ پارتيالى كادرلار "ەڭبەك ماعان جازىلماسا دا بولادى" دەيتىن رۋحاني دەڭگەيمەن جانە "ەڭبەك سىڭىرۋدە مەن بولماسام بولمايدى" دەيتىن ساياسي جاۋاپكەرشىلىكپەن شينجياڭنىڭ اناعۇرلىم كوركەم بولاشاعىنا قۇلشىنا جول اشۋدا.

(باسى 1 ـ بەتتە)

"داياشىنىڭ" جاقسى ـ جامان بولۋىن بازار تۇلعاسى بەلگىلەيدى. بيڭتۋاننىڭ ٴارقايسى تاراۋى، ٴارقايسى شىسى، قالالارى شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن بار كۇشپەن ساپالاندىرىپ، ساۋدا ىستەرى ٴتۇزىمى رەفورماسىن تەرەڭدەتىپ، تەكسەرىپ بەكىتۋ، قىزمەت وتەۋ ٴتارتىبىن ساپالاندىرىپ، كاسىپورىنداردىڭ داموۋى ٴۇشىن اۋىرتپالىعىن جەڭىلدەتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىردى.

"ٴوتىنىش بەرگەن كۇنى تەكسەرۋدەن ٴوتتى، ەرتەڭىندە ـ اق تيجارات كۋالىگى قولىما ٴتيدى، نەگىزىنەن تۇتاستاي ينتەرنەتتە تولتىردىم، ونىمدىلىگى وتە جوعارى بولدى"، ـ دەدى 6 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى ارال قالاسى ديۋي ساۋدا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ قىزمەتكەرى جاڭ يۋي قۋانا.

شاعىن، ورتاشا بازار تۇلعالارىنىڭ سانى كوپ، اۋماعى كەڭ، جۇمىسقا ورنالاستىرۋعا جەتەكشىلىك ەتەتىن نەگىزگى كۇش. 2021 ـ جىلى حالىقتىق كاسىپورىندار بيڭتۋانعا 51%تىك سالىق تاپسىرىپ، 70%تىك جۇمىس ورنىمەن قامدادى.

حالىقتىق كاسىپورىنداردىڭ داموىن جەدەلدەتۋ ٴۇشىن، بيڭتۋان قارجى قوسۋدى بەكىتۋدى "ٴبىر جەلىدە ٴبىر تۇتاس ٴبىتىرۋدى" بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، حالىقتىق كاسىپورىندار جارناسىنىڭ بازارعا شىعارىلۋىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، قولداۋ كورسەتتى؛ ٴارقايسى شى، قالا، تۋان الاڭ ٴىس جۇزىندىك جاعدايىمەن ۇشتاستىرىپ، حالىقتىق كاسىپورىنداردىڭ داموىن قولدايتىن ساياساتتىق شارالاردى ىركەس ـ تىركەس شىعارىپ، كاسىپورىندارعا قىزمەت وتەۋ جانە ونىمدىلىگىن سوڭىنا ٴتۇسىپ قۋزاستىرۋ قىزمەت مەحانيزمىن ورناتتى؛ قاتىستى تاراۋلار كاسىپورىنداردىڭ قارجى قۋراۋ قيىن بولۋ ماسەلەسىن شەشۋ، زات اينالىمىنىڭ وزىندىك قۇنىن ونان ارى تومەندەتۋ، حالىقتىق كاسىپورىنداردىڭ نەسيەگە قالدىرعان اقشاسىن اداقتاۋ، "ارناۋلى، سارا، ەرەكشە، جاڭا" ورتا، شاعىن كاسىپورىنداردىڭ جوعارى ساپالى داموىنا قولداۋ كورسەتۋ سياقتى جاقتاردا ساياسات شىعارىپ، كاسىپورىنداردىڭ قينشىلىعىن شەشتى.

تاياۋدا بيڭتۋان 8 ـ شىسى شىحىزى قالاسىندا ٴبىر كاسىپورىننىڭ 400 مىڭ تونناليق ورگانيكالىق كرەمني ٴوندىرۋ بازاسى ٴوندىرىسىن جەدەلدەتتى. "شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسى جاقسارعان سايىن، حالىقتىق كاسىپورىنداردىڭ ومىرشەڭدىك كۇشى سولعۇرلىم نىعايا تۇسەدى. بيىل بازامىز ٴوندىرىس جوسپارىن رەتتەپ، ٴوندىرىس قۋاتىن جوعارىلاتتى، ەكسپورت تاپسىرىسى بىلتىرعىمەن سالىستىرعاندا، ٴبىراز جوعارىلادى"، ـ دەدى وسى كاسىپورىننىڭ سىرتقى ساۋدا جاۋاپتىسى.

تاماشا شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسى اناعۇرلىم كوپ كاسىپورىننىڭ بيڭتۋاندا قارجى قوسىپ، شارۋاشىلىقتى گۇلدەندىرۋ سەنىمىن بەكەمدەي ٴتۇستى. 1 ـ ايدان 4 ـ ايعا دەيىن، بيڭتۋان ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۋ نىسانىنان 1280ىن اتقارىپ، جالپى 327 ميلليارد 54 ميلليون يۋان قارجى قوسىپ، قالىپتاستىرعان ناقتى زات مولشەرى 18 ميلليارد 429 ميلليون يۋانعا جەتىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 24.9% ارتتى. بيىل 5 ـ ايدىڭ باس شەنىنە دەيىن، بيڭتۋانعا قاراستى وڭىردەگى ناقتى بازار تۇلعاسى 220 مىڭنان اسىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 16% اينالاسىندا ارتىپ، ەكونوميكانىڭ ارتۋىن ورنىقتىرۋدىڭ تىرەكتى كۇشىنە اينالدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ساۋدا رايونى، ٴىس جۇزىندە، ىسكە قوسىلعانىنان كەيىن، شەتەل اۆتوموبيلدەرى قورعاس تاس جول شەكارا وتكەلىنەن شەكارادان كىرىپ، شەكتەلگەن اۋماقتا حاۋىپسىز كىرۋگە رۇقسات ەتۋ بويىنشا حاۋىپ ـ قاتەرلەرى ٴبىر ـ بىرلەپ تەكسەرىلگەننەن كەيىن، ارناۋلى ارنامەن شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ 1 ـ جەلىدەگى باقىلاۋ ـ باسقارۋ رايونىنا كىرەدى ٴارى سايكەستى قامباعا جۇك تۇسىرەدى. ەكى جاقتىڭ شەكارا تۇرعىندارى ايىرباس جۇرگىزىپ ەسەپ جاپقاننان كەيىن، جۇڭگو جاقتىڭ شەكارا تۇرعىندارى كەدەنگە مالىمدەپ، كەدەننىڭ وتكىزۋ شارتىنا ۇيلەسكەندەرىن جۇڭگو جاقتىڭ اۆتوموبيلى ارناۋلى ارنامەن زاتتى ەل ٴىشى بازارىنا تاسيدى. جالپى بارىستىق ايىرباستا ەكى جاقتىڭ اۆتوموبيلدەرى رايونعا ٴبولىنىپ باسقارىلادى، شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ايىرباس جاساۋ، ەسەپ جابۋ ينفورماتسياسى ەلەكتروندى باسقارىلادى.

قورعاس كايجيان توبى شەكتى سەرىكتەستىگى ــ قورعاس شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ ساۋدا رايونىندا جۇمىس جۇرگىزەتىن كاسىپورىن، وسى سەرىكتەستىكتىڭ جاۋاپتىسى ان شينليۇڭ مىنانى ٴبىلدىردى: ماڭايداعى مەملەكەتتەردىڭ مول اۋىل شارۋاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرى بايلىعىنا سۇيەنىپ، وڭىرلىك ورىندى داموتۋ ەرەكشەلىگىنە بىرلەستىرىپ، ساپالى ونىمدەردىڭ يمپورت ـ ەكسپورت ساۋداسىن ارتتىرامىز.

"قازاقستان، تاجىكستان، وزبەكستان سياقتى ماڭايداعى 18 مەملەكەتتىڭ كەدەندىك تەكسەرۋ، كارانتيندەۋ تالابىنا ۇيلەسەتىن تاۋارلارى تۇگەلدەي شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ ساۋدا رايونى ارقىلى ەل ىشىندەگى بازارعا كىرگىزىلەدى. شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ ساۋدا بازارى رەسمي ىسكە قوسىلعانىنان كەيىن، جۇڭگو جاقتىڭ تۇرعىندارىنىڭ شەكارا تۇرعىندارى سالاۋاتىمەن يمپورت ـ ەكسپورت ساۋداسىنا قاتىناسۋىنا بولادى، ٴار ادامنىڭ كۇنىنە 8000 يۋاندىق باجسىز تاۋاردى الىپ رايوننان شىعۋىنا بولادى"، ـ دەدى قورعاس كەدەن تەكسەرۋ 2 ـ ٴبولىمىنىڭ باستىعى حاميت سامەت.

شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ ساۋداسىن داموتۋ ــ شەكارانى گۇلدەندىرىپ، حالىقتى بايىتۋدىڭ ماڭىزدى شاراسى. قورعاس كەدەنى شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ يمپورت تاۋارلارىن سول جەردە مانەرلەۋدى مالىمدەۋ سىناق ٴتۇيىنىن، شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ سەلبەستىك كووپەراتيۆىن قۇرۋدى ۇزدىكسىز جەدەل ىلگەرىلەتىپ، قورعاس شەكارا تۇرعىندارىنىڭ ٴوزارا بازارلاسۋ ساۋدا بازارىنىڭ جۇڭگو ـ قازاقستان قورعاس حالىقارالىق شەكارالىق سەلبەستىك ورتالىعىمەن ورىن اۋىستىرا داموۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋىن ىلگەرىلەتەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جاڭاشا ەلەكتر قۋاتى جۇيەسى قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى ەنەرگيا تۇتىنىلۋىن بەلسەنە ىلگەرىلەتىپ، ەلەكتر قۋاتىن بازارلاندىرۋ رەفورماسىن العا جىلجىتىپ، ەنەرگيا سالاسىنداعى علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى ىلگەرىلەتۋ سەرپىنىن ارتتىرۋدى ۇسىنىس ەتەمىز.

نۇرلان ٴابىلماجىن بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: اۆتونوميالى رايوندىق 10 ـ كەزەكتى پارتكوم ٴۇشىنشى جالپى ٴماجىلىسى جاڭا ەنەرگيا، جاڭا ماتەريال سياقتى ستراتەگيالىق جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپ سالالارىن جەتىلدىرۋ، زورايتۋ جونىندە ورنالاستىرۋ جاسادى. شينجياڭنىڭ جەل ەنەرگياسى، كۇن ەنەرگياسى، سۋ ەنەرگياسى سياقتى جاڭا ەنەرگيا بايلىقتارىنىڭ ارتىقشىلىعى وزگەشە، داموۋ كومەسكى كۇشى زور. جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىن علمي ورنالاستىرۋ رايونىمىزدىڭ ەكولوگيالىق وركەنيەت قۇرىلىسىن جاپپاي ىلگەرىلەتۋ، وڭىرلەردىڭ سايكەسە داموىن جەبەۋ، قوعام ورنىقتىلىعى مەن باياندى تىنىشتىعىنىڭ نەگىزىن بەكەمدەۋ جونىنەن كەلەلى مانگە يە. جاڭا داۋىردەگى ەلىمىزدىڭ ەنەرگيا داموىنىڭ ەرەكشەلىگىن، زاڭدىلىعىن جانە باعدار ـ بەتالىسىن ٴدال يگەرىپ، كومىردى، ەلەكتردى، جەلدى، جارىقتى، سۋدى زاپاس ساقتاۋدى ٴبىر تۇلعالاندىرىپ تازا ەنەرگيادان ۇلگى كورسەتۋ ينجەنەرياسىن جۇيەلى جوبالاۋ كەرەك.

نۇرلان ٴابىلماجىن بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى ٴبىرىنشى قوزعاۋشى كۇش ەتىپ، جاڭا ەنەرگيا تەحنيكالىق توڭكەرىسىنىڭ بەتالىسىنا ٴجىتى ىلەسىپ، تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدى، كاسىپ سالاسىندا جاڭالىق اشۋدى جانە ساۋدا ۇلگىسىندە جاڭالىق اشۋدى تۇرگە ٴبولىپ ىلگەرىلەتىپ، جاڭا ەنەرگيا تەحنيكاسىنىڭ وسى زامان ينفورماتسيامەن، ماتەريالمەن جانە وزىق جاساۋ تەحنيكاسىمەن تەرەڭدەي توعىسۋىن ىلگەرىلەتىپ، جاڭا ەنەرگيا تەحنيكاسى مەن ونى قاتىستى كاسىپ سالالارىن رايونىمىز كاسىپ سالاسىنىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتۋدىڭ ارتۋ ٴتۇيىنى ەتىپ قالىپتاستىرۋ؛ جاڭا ەنەرگياعا قاتىستى ٴتۇيىندى سالالار مەن شەشۋشى بۋىندارداعى ٴتۇزىلىس ـ مەحانيزم رەفورماسىن تەرەڭدەتىپ، جاڭا ەنەرگيا بازاسى قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتىپ، تازا ەنەرگيا مەن تۇتىندامالى ەنەرگيانىڭ تۇتىنىلۋىن قامتاماسىز ەتۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، اقاۋسىزداندىرىپ، ەنەرگيا ساقتاۋعا تولەم بەرۋ ساياساتىن كەمەلدەندىرىپ، جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىن داموتۋدىڭ جەدەل ارناسىن اشۋ؛ جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىنىڭ داموۋ جەتىستىكتەرىن حالىق تۇرمىسىن جاقسارتۋ، جەرگىلىكتى ورىنعا تيىمدىلىك جاساۋ، ىنتىماقتى كۇشەيتۋ جاعىندا تياناقتاندىرىپ، فوتوۆولتتىق ەلەكترمەن ساپانى جوعارىلاتۋ، اۋىل ـ قىستاق ەلەكتر جەلىلەرىن جاڭالاۋ، ۇناي ونىمدەرىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتۋ، قىستا تازا ەنەرگيا ارقىلى جىلىتۋمەن قامداۋ سياقتى حالىق تۇرمىسى ينجەنەريالارىن ىشكەرىلەي اتقارىپ، تازا، تومەن كومىر قىشقىل گازدى، حاۋىپسىز، جوعارى ٴونىمدى ەنەرگيامەن قامداۋ ارقىلى حالىق تۇرمىسىنىڭ ىرىس ـ قۇتىنىڭ ۇزدىكسىز جاقسارۋىن قامتاماسىز ەتىپ، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك.

اۆتونوميالى رايونىمىز پارتكومىنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوننىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ٴيۇسۇپجان مامەت ماجىلىسكە قاتىناسقانداردىڭ ۇسىنىس ـ پىكىرلەرىنە جاۋاپ قايتاردى. اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ازىز مۇسا تاقىرىپتىق ٴسوز سويلەدى. اۆتونوميالى رايوندىق داموۋ جانە رەفورما كوميتەتىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسى جاعدايدى تانىستىردى.